

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060206

DOM
2015-09-24
Stockholm

Mål nr
P 4488-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-05-12 i mål nr P 4985-14, se bilaga

KLAGANDE

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun
177 80 Järfälla

MOTPART

ICA Fastigheter Sverige AB, 556033-8518

SAKEN

Bygglov för uppförande av lagertält på fastigheten X i Järfälla kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och bygglovsnämndens i Järfälla kommun beslut den 4 mars 2014, dnr 2013-000851, att inte bevilja bygglov på fastigheten X i Järfälla kommun.

Dok.Id 1229208

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och bygglövsnämnden i Järfälla kommun (nämnden) har yrkat att mark- och miljödomstolens dom ska upphävas och att nämndens beslut ska fastställas.

ICA Fastigheter Sverige AB har inte avhört.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har vidhållit vad som tidigare anförts.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning beträffande överklagbarheten av länsstyrelsens beslut och nämndens klagorätt.

För att bygglov ska beviljas inom områden som omfattas av detaljplan krävs enligt 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, bl.a. att åtgärden inte strider mot detaljplanen. Av utredningen i målet framgår att tältet i sin helhet ska placeras på mark som enligt detaljplanen inte får bebyggas (s.k. punktprickad mark). Den sökta åtgärden är således planstridig.

Om åtgärden strider mot detaljplanen får bygglov ändå beviljas om åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte och om avvikelsen 1) är liten eller om 2) åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt (9 kap. 31 b § PBL). Undantaget i p. 2 infördes genom en lagändring den 1 januari 2015 (SFS 2014:900) och ska i avsaknad av övergångsbestämmelser och i enlighet med allmänna förvaltningsrättsliga rättsgrundsatser tillämpas direkt från ikraftträdandet.

Åtgärden avser uppställning av ett lagertält om 72 kvadratmeter på punktprickad mark. Sett i relation till den totala markytan som inte får bebyggas är tältets storlek

begränsad. Tältet ska dock i sin helhet placeras på mark som inte får bebyggas.

Utrymmet för att tillåta att en byggnad helt placeras på mark som inte får bebyggas torde vara begränsat (jfr bl.a. MÖD:s dom den 28 augusti 2015 i mål P 1271-15 och MÖD:s dom den 3 september 2015 i mål P 1444-15). Enligt Mark- och miljööverdomstolens mening bör det vara möjligt att placera tältet på de delar av tomten som får bebyggas utan att detta hindrar verksamheten, bl.a. borde den södra outnyttjade delen av tomten kunna utgöra ett tänkbart alternativ. Även om fastigheten är ensligt belägen och har en säregen karaktär finner Mark- och miljööverdomstolen att ett beviljande av bygglov riskerar att få en prejudicerande verkan.

Vid en sammantagen bedömning finner Mark- och miljööverdomstolen att det inte är fråga om en liten avvikelse och att åtgärden inte heller är nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt. Bygglov för uppställande av tältet kan därför inte ges med stöd av 9 kap. 31 b § PBL. Mark- och miljödomstolens dom ska i enlighet härmed upphävas och nämndens beslut att inte bevilja bygglov ska fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Liselotte Rågmark, Gösta Ihrfelt, referent, och Ingrid Åhman samt tekniska rådet Tommy Åström.

Föredragande har varit Marie Eiderbrant.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-05-12
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 4985-14

KLAGANDE

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun
177 80 Järfälla

MOTPART

ICA Fastigheter Sverige AB

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 22 augusti 2014 i ärende nr 40322-15755-2014, se domsbilaga 1

SAKEN

Bygglov för uppförande av lagertält på fastigheten Järfälla X

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 383381

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Miljö- och bygglovsnämnden i Järfälla kommun (nämnden) beslutade den 4 mars 2014 att avslå ansökan om bl.a. bygglov för uppförande av lagertält på fastigheten Järfälla X. ICA Fastigheter Sverige AB (bolaget) överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som i beslut den 22 augusti 2014 upphävde och återförvisade beslutet till nämnden för erforderlig handläggning.

Nämnden har överklagat beslutet till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att länsstyrelsens beslut ska upphävas och att nämndens beslut fastställs. Till stöd för sitt yrkande har nämnden anfört i huvudsak följande. Inom ett område med detaljplan ska bygglov ges för åtgärd om åtgärden inte strider mot detaljplanen. Bygglov får ges för en åtgärd som avviker från detaljplanen om avvikelsen är liten och förenlig med detaljplanens syfte. Av förarbetena framgår att ”Smärre avsteg – t.ex. att placera en byggnad någon meter in på punktprickad mark – ska enligt plan- och byggpropositionen kunna medges såsom mindre avvikelse och följaktligen kunna motivera en förklaring om godtagen avvikelse (prop. 1989/90:37).

Regeringsrätten har, i rättsfallet RÅ 2010 ref. 21, angivit att ett miljöhus om 20 kvm på prickad mark inte kan anses som en mindre avvikelse förenlig med detaljplanens syfte. Mark- och miljödomstolen har i mål P 5107-13 fastslagit att ett förråd om 15 kvm, som i sin helhet skulle placeras på punktprickad mark, inte kunde utgöra en sådan liten avvikelse från detaljplanen som avses i 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen. För den aktuella fastigheten (som omfattar 48 064 kvm) gäller en detaljplan (stadsplan) från den 21 juni 1977. Detaljplanen innebär att fastigheten är avsedd för industriändamål med exploateringstalet $e=1$. Det är i målet ostridigt att lagertältet om 72 kvm placeras i sin helhet på prickad mark som inte får bebyggas. Detta trots att det finns obebyggd mark som enligt detaljplanen går att bebygga. Om byggnaden, belägen helt på prickmark, skulle tillåtas på fastigheten skulle detta

kunna leda till att bygglov måste beviljas i strid med detaljplan för andra industrifastigheter med liknande planbestämmelser i kommunen. Nämnden är av uppfattningen att åtgärden strider mot gällande detaljplan och inte innebär en sådan liten avvikelse som avses i plan- och bygglagen.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut. Det kan tilläggas att vid prövningen av frågor enligt plan- och bygglagen (2010:900) ska enligt 2 kap. 1 § hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen.

Beslutets överklagbarhet

Enligt 34 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) får talan mot beslut, varigenom mål återförvisas till lägre instans, föras endast om beslutet innefattar avgörande av fråga som inverkar på målets utgång, dvs. innebär ett ställningstagande i sakfrågan. Denna princip får anses tillämplig även på återförvisningsbeslut som fattas av förvaltningsmyndighet. Då länsstyrelsen är en förvaltningsmyndighet är bestämmelsen tillämplig (jfr. Mark- och miljööverdomstolens dom den 16 juli 2014 i mål M 8721-13). Då länsstyrelsen i sitt beslut tagit ställning till att den sökta åtgärden är att betrakta som en liten avvikelse, och därmed tagit ställning i sak, är beslutet överklagbart.

Nämndens talerätt

Frågan som domstolen därefter ska ta ställning till är om nämnden har rätt att överklaga länsstyrelsens beslut. Enligt praxis har nämnder ansetts ha rätt att överklaga ett beslut varigenom ett av nämnden meddelat förpliktande beslut eller ett avslagsbeslut har ändrats eller upphävts (se prop. 1985/86:1 s 817 samt jfr Regeringsrättens avgöranden RÅ 1990 not. 82 och RÅ 1993 not. 588). Eftersom länsstyrelsen har upphävt ett avslagsbeslut fattat av nämnden finner mark- och miljödomstolen att nämnden har rätt att överklaga länsstyrelsens beslut.

Liten avvikelse förenlig med detaljplanens syfte

Nästa fråga domstolen ska ta ställning till är om länsstyrelsen, genom sin bedömning att den sökta åtgärden är att betrakta som en liten avvikelse förenlig med detaljplanens syfte, har haft fog för sitt beslut att återförvisa ärendet till nämnden. Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning och tillägger för egen del följande skäl.

Såsom länsstyrelsen har konstaterat ska en avvikelse inte bedömas enbart utifrån absoluta mått och tal, utan bör ses i förhållande till samtliga föreliggande omständigheter i det enskilda fallet. I målet är det fråga om förhållandevis stora markytor som är undantagna från bebyggelse, ca 9 000-10 000 kvm. Detta talar för en vidare tolkning av begreppet ”liten avvikelse”. Vid bedömningen bör bl.a. den ansökta byggnadens storlek sättas i relation till ytan på den mark som inte får bebyggas (jfr RÅ 1990 ref. 53 II). 72 kvm får anses vara en synnerligen begränsad del av den yta som inte får bebyggas.

Bolaget har vidare obesträtt uppgett att annan placering på tomten har undersökts, men att det inte går att placera tältet på den yta som enligt planen får bebyggas utan att omöjliggöra framkomlighet med lastbilar och därmed verksamheten. Utifrån utredningen i målet och de skäl som bolaget har anfört i denna del, bedömer domstolen att uppgiften kan tas för god.

Vid bedömningen av om avvikelsen kan godtas ska även detaljplanens syfte beaktas. Att placera ett lagertält på fastigheten får anses vara förenligt med användningsbestämmelsen för detaljplanen, som är J dvs. industriändamål.

Sammanfattningsvis delar domstolen därför länsstyrelsens bedömning att den aktuella åtgärden i detta fall är att betrakta som en liten avvikelse som är förenlig med den aktuella planens syfte. Det har därför varit rätt av länsstyrelsen att återförvisa ärendet till nämnden för vidare bedömning av förutsättningarna för bygglov. Vad nämnden har anfört föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 2 juni 2015. Prövningstillstånd krävs.

Erika Ekman

Maria Backström Bergqvist

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Erika Ekman, ordförande, och tekniska rådet Maria Backström Bergqvist.